

JPK_VAT narzędziem do kontroli i autokontroli

Kontroluj VAT z plikiem JPK_VAT, zanim zostaniesz skontrolowany!

JPK_VAT dostarcza organom podatkowym obraz rozliczeń VAT podatnika. Zamiast zastanawiać się, w jaki sposób fiskus dokona weryfikacji VAT na podstawie pliku XML, lepiej przetestować go jeszcze przed wysyłką. Wykonaj kilka prostych testów, wykryj błędy zanim zrobi to kontrola i uniknij dotkliwych sankcji.

Organy podatkowe już niebawem zostaną wyposażone w narzędzia do automatycznej i masowej kontroli rozliczeń VAT podatników. Mając do dyspozycji składane co miesiąc pliki JPK_VAT oraz

elektroniczne deklaracje VAT, będą mogły przeprowadzić szereg testów zmierzających do uszczelnienia systemu podatkowego.

Warto przeanalizować pliki JPK_VAT w celu autokontroli rozliczeń VAT jeszcze przed wysyłką pliku JPK_VAT i deklaracji VAT. Można dzięki temu zminimalizować ryzyko zakwestionowania prawidłowości rozliczeń VAT.

Wykonaj testy VAT z JPK_VAT

Większość testów można wykonać samodzielnie.

Poniżej prezentujemy kilka prostych kroków, dzięki którym zidentyfikujesz potencjalne obszary nieprawidłowości i ryzyka.

1. Testy zgodności

1.1. Uzgodnij JPK_VAT z deklaracją VAT-7

Sprawdź, czy kwoty w polach od K_10 do K_39 oraz od K_43 do K_50 pliku JPK_VAT, po zaokrągleniu do pełnych złotych, są równe kwotom z odpowiadających im pól (od P10 do P39 oraz od P43 od P50) deklaracji VAT-7 za ten sam okres.

Dane w pliku JPK_VAT powinny odpowiadać kwotom wykazywanym w deklaracji VAT-7. Jeżeli pomiędzy odpowiadającymi sobie kwotami nie można postawić znaku równości, jest to pierwszy sygnał, że w rozliczeniach VAT może znajdować się błąd.

Ten sam test należy przeprowadzić w przed złożeniem korekt deklaracji VAT-7 i JPK_VAT. Sumy pośrednie w poszczególnych polach korekty JPK_VAT powinny odpowiadać analogicznym polom w deklaracji VAT-7.

1.2. Uzgodnij JPK_VAT z deklaracją VAT-UE

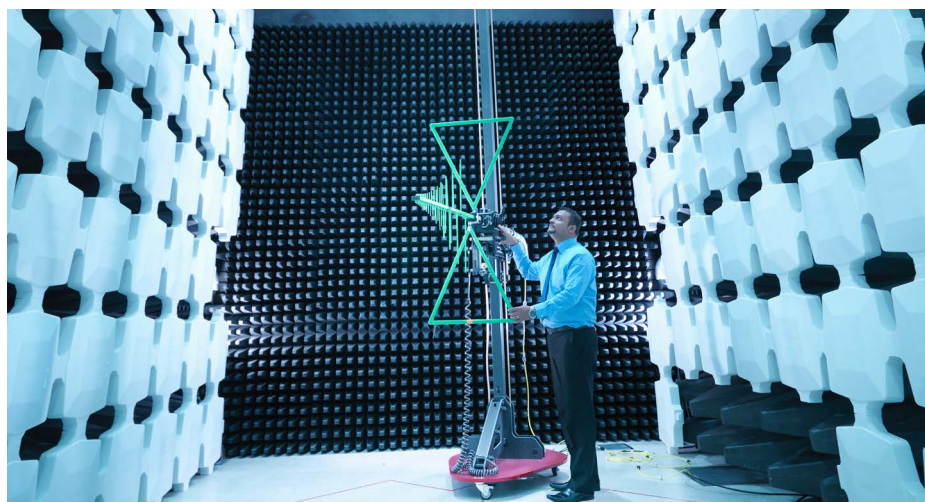
Sprawdź, czy kwoty w polach K_12, K_21 oraz K_23 pliku JPK_VAT, po zaokrągleniu do pełnych złotych, są równe kwotom z odpowiadających im sekcji (Sekcja Usług UE, WDT, WNT) deklaracji VAT-UE za ten sam okres.

Kwoty netto transakcji wewnątrzwspólnotowych wykazanych w pliku JPK_VAT powinny być równe sumom kwot wykazanych w deklaracji VAT-UE. Kluczem identyfikacji kontrahentów jest numer VAT-UE.

1.3. Uzgodnij JPK_VAT z deklaracją VAT-27

Sprawdź, czy kwoty w polu K_31 pliku JPK_VAT zgadzają się z sumą transakcji wykazanych w deklaracji VAT-27 (sekcji towarowej i usługowej łącznie).

W deklaracji VAT-27 wykazywany jest obrót objęty mechanizmem tzw. odwrotnego obciążenia. Kluczem identyfikacji jest w tym przypadku numer NIP nabywcy.

2. Testy weryfikacji kontrahentów

2.1 Status rejestracji kontrahentów krajowych

Sprawdź, czy Twoi kontrahenci krajowi są zarejestrowani jako podatnicy VAT.

W pliku JPK_VAT należy podać numer NIP lub VAT-UE partnera biznesowego (odpowiednio dostawcy lub nabywcy). Weryfikacji, czy podmiot jest zarejestrowany jako podatnik VAT, można dokonać za pomocą serwisu udostępnionego przez Ministerstwo Finansów. Jeżeli kontrahent nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT albo posługuje się błędnym numerem NIP, organy podatkowe mogą podjąć podejrzenie uczestnictwa (Świadomego lub nie) w procederze wyłudzenia VAT. Natomiast w przypadku zakupów, mogą zakwestionować prawo do odliczenia VAT z faktury, przy czym w takiej sytuacji od stycznia 2017 r. nabywcy grozi dodatkowa sankcja w wysokości 100% zobowiązania podatkowego wynikającego z takiej faktury!

2.2. Status rejestracji kontrahentów zagranicznych

Sprawdź, czy Twoi kontrahenci unijni są zarejestrowani jako podatnicy VAT-UE.

Weryfikację statusu rejestracji podmiotu jako podatnika VAT-UE można przeprowadzić przy użyciu bazy VIES udostępnionej przez Komisję Europejską. Jeżeli okaże się, że podmiot,

z którym dokonujemy transakcji, nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT-UE, organy podatkowe mogą zakwestionować prawo do zastosowania stawki VAT 0% w przypadku wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów (WDT).

2.3. Rejestracja jako czynny podatnik VAT w przypadku tzw. odwrotnego obciążenia

Sprawdź, czy nabywca, na rzecz którego dokonałeś sprzedaży objętej mechanizmem odwrotnego obciążenia, jest zarejestrowany jako czynny podatnik VAT.

Dokonując krajowej sprzedaży złomu odpadów, elektroniki itp., podatnik stosuje tzw. mechanizm odwrotnego obciążenia, czyli wystawia fakturę bez VAT. W przypadku, gdy nabywca nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT albo jest zarejestrowany jako podatnik VAT zwolniony, organy podatkowe mogą stwierdzić nieprawidłowości przy wystawianiu faktury, zakwestionować zastosowany mechanizm i określić dodatkowe zobowiązanie podatkowe.

3. Testy klasyfikacji transakcji

3.1. Eksport towarów do kontrahenta z numerem VAT-UE

W przypadku eksportu towarów sprawdź, czy którykolwiek z kontrahentów posługuje się numerem zarejestrowanego podatnika VAT-UE.

Klasyfikacja transakcji na potrzeby rozliczeń VAT znajduje odzwierciedlenie w przyporządkowaniu transakcji do odpowiedniego pola JPK_VAT. Jeżeli transakcja przyporządkowana do pola odpowiedniego dla eksportu towarów dokonana jest z kontrahentem, który został zidentyfikowany za pomocą numeru VAT-UE, może to oznaczać błąd w klasyfikacji transakcji będącej w istocie WDT.

3.2. Sprzedaż usług poza UE na rzecz kontrahenta z numerem VAT-UE

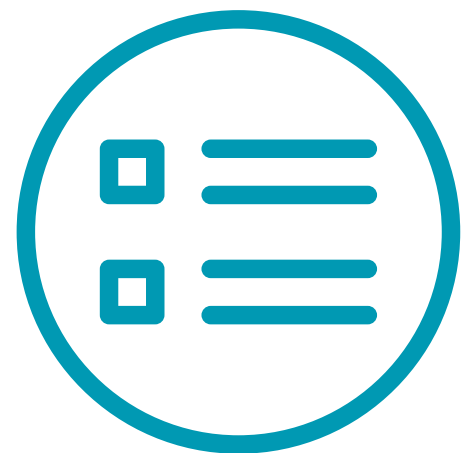
W przypadku sprzedaży usług świadczonych poza terytorium UE, sprawdź, czy kontrahent nie został zidentyfikowany za pomocą numeru VAT-UE.

Identyfikacja kontrahenta za pomocą numeru VAT-UE może świadczyć o tym, że mamy do czynienia ze błędem w klasyfikacji transakcji.

3.3. WDT na rzecz kontrahenta niezarejestrowanego jako podatnik VAT-UE

Jeżeli dokonujesz WDT, sprawdź, czy kontrahent został zidentyfikowany za pomocą numeru VAT-UE i jest zarejestrowany jako podatnik VAT-UE w bazie VIES.

Jeżeli kontrahent, na rzecz którego dokonano WDT, został zidentyfikowany w pliku JPK_VAT za pomocą numeru NIP, numeru identyfikacyjnego spoza terytorium Unii Europejskiej lub numeru VAT-UE niezwerifikowanego pozytywnie w bazie VIES, może to oznaczać błąd w klasyfikacji transakcji. Być może jako WDT błędnie sklasyfikowano sprzedaż krajową albo sprzedaż usług poza UE.

3.4. Sprzedaż usług na terytorium UE na rzecz kontrahenta niezarejestrowanego jako podatnik VAT-UE

W przypadku sprzedaży usług na terytorium UE, sprawdź, czy kontrahent został zidentyfikowany za pomocą numeru VAT-UE i jest zarejestrowany jako podatnik VAT-UE w bazie VIES.

Jeżeli podatnik, na rzecz którego dokonano sprzedaży usług na terytorium UE, został zidentyfikowany w pliku JPK_VAT za pomocą numeru NIP, numeru identyfikacyjnego spoza terytorium UE lub numeru VAT-UE niezwyfikowanego pozytywnie w bazie VIES, może to oznaczać błąd w klasyfikacji transakcji. Transakcja może stanowić w istocie krajową sprzedaż usług lub sprzedaż usług poza UE.

3.5. Krajowa sprzedaż towarów i usług do kontrahenta z numerem NIP niezwyfikowanym pozytywnie w bazie MF

Jeżeli dokonujesz transakcji krajowych, sprawdź, czy Twój kontrahent został pozytywnie zwyfikowany w bazie podatników, udostępnionej przez Ministerstwo Finansów.

Negatywny wynik weryfikacji kontrahenta może oznaczać, że numer, który potraktowaliśmy jako NIP, albo dotyczy kontrahenta zagranicznego, albo nie istnieje (nie dotyczy VAT). W pierwszym przypadku, być może doszło do błędnej klasyfikacji np. transakcji WDT, w drugim przypadku istnieć może potrzeba zwyfikowania, czy podatnik jest nieświadomym uczestnikiem procedury wyłudzenia podatku VAT.

3.6. Sprzedaż towarów, dla których podatnikiem jest nabywca (tzw. *reverse charge*)

W przypadku sprzedaży towarów, dla których podatnikiem jest nabywca, sprawdź, czy kontrahent jest zarejestrowany jako czynny podatnik VAT.

Objęcie sprzedaży niektórych kategorii towarów lub usług mechanizmem odwrotnego obciążenia jest możliwe tylko wtedy, gdy nabywca jest zarejestrowanym czynnym podatnikiem VAT. Negatywna weryfikacja kontrahenta w bazie podatników to ryzyko zakwestionowania faktury wystawionej bez VAT.

3.7. WNT od kontrahenta niezarejestrowanego jako podatnik VAT-UE

Jeżeli dokonujesz transakcji WNT, sprawdź, czy Twój kontrahent został zidentyfikowany za pomocą numeru VAT-UE i jest zarejestrowany jako podatnik VAT-UE.

Identyfikacja kontrahenta za pomocą numeru NIP lub numeru identyfikacyjnego spoza terytorium UE może oznaczać błędne zakwalifikowanie transakcji jako WNT. Transakcja może w istocie stanowić import towarów albo zakup krajowy. To samo dotyczy sytuacji, w której kontrahent został zidentyfikowany za pomocą numeru VAT-UE, który jednak nie przeszedł pozytywnej weryfikacji w bazie VIES.

3.8. Import usług z UE od kontrahenta niezarejestrowanego jako podatnik VAT-UE

W przypadku importu usług z UE sprawdź, czy Twój kontrahent został zidentyfikowany za pomocą numeru VAT-UE i jest zarejestrowany jako podatnik VAT-UE.

Jeżeli przy transakcji importu usług z UE widnieje numer kontrahenta, który nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT-UE, może to oznaczać błędny klasyfikację na potrzeby VAT. Należy zwyfikować, czy transakcja nie stanowi importu usług spoza UE.

3.9. Import usług spoza UE od kontrahenta zidentyfikowanego za pomocą numeru NIP lub numeru VAT-UE

Sprawdź, czy kontrahent, od którego dokonano importu usług spoza UE, nie jest zidentyfikowany za pomocą numeru NIP lub numeru VAT-UE.

Wskazanie numeru NIP lub numeru VAT-UE obok kontrahenta, od którego importowano usługi spoza UE, może oznaczać błąd w klasyfikacji transakcji. W istocie może to być nabycie krajowe lub wewnątrzwspólnotowe.

3.10. Zakup krajowy od podmiotu niezarejestrowanego jako polski podatnik VAT

Przy zakupach krajowych, sprawdź, czy Twój kontrahent został zidentyfikowany za pomocą numeru NIP i jest zarejestrowany jako podatnik VAT.

Jeżeli kontrahent, od którego dokonano zakupu określonego jako krajowy, został zidentyfikowany za pomocą numeru VAT-UE, numeru identyfikacyjnego spoza UE albo numer NIP nie został pozytywnie zwyfikowany w bazie Ministerstwa Finansów, prawdopodobnie transakcja została błędnie zakwalifikowana jako krajowa.

4. Test numeracji faktur

4.1 Wielokrotne występowanie tego samego numeru dowodu sprzedaży lub zakupu

Sprawdź, czy poszczególne numery dowodów sprzedaży występują w pliku JPK_VAT tylko w jednym wierszu.

Choć nie jest to potwierdzone wprost, struktura JPK_VAT (dane nagłówka i przynależne do niego pola typu „K”) sugeruje jednokrotne uwidacznianie danego numeru dowodu sprzedaży, którymi zwykle są faktury. Nawet jeżeli faktura dokumentuje różnego rodzaju transakcje, klarownym jest umieszczanie w jednym wierszu wszystkich informacji na temat tej faktury. Wielokrotne ujmowanie tożsamesgo numeru faktury może wzbudzić zainteresowanie i wątpliwości kontrolujących, szukających nieprawidłowych (zmultiplikowanych) ujęć dowodów w ewidencji VAT.

Jedynym pewnym przypadkiem wielokrotnego ujęcia tej samej transakcji są takie przypadki, gdy oprócz numeru dowodu sprzedaży w co najmniej dwóch wierszach w tych samych polach z grupy „K” pojawiają się te same kwoty. Niemniej jednak wątpliwości wzbudzić mogą już takie przypadki, gdy sam numer faktury się powtarza.

Z kolei numery dowodów zakupu należy weryfikować w połączeniu z numerami NIP lub VAT-UE dostawców. Jeżeli zidentyfikujemy dwie lub kilka faktur zakupowych o tym samym numerze, należy sprawdzić, czy pochodzą od tego samego dostawcy. Kilka faktur o tym samym numerze pochodzących od różnych podmiotów, nie powinno być traktowane jako sygnał o błędzie.

4.2. Brak ciągłości numeracji faktur

Sprawdź, czy nie ma luk w numeracji faktur sprzedażowych wykazanych w pliku JPK_VAT.

Wystawcy faktur mają obowiązek numerować je kolejno, w sposób ciągły. Jeżeli w pliku JPK_VAT istnieje luka w numeracji faktur sprzedażowych, może to świadczyć o pominięciu którejś z transakcji na potrzeby rozliczeń VAT (choć najczęściej jest efektem anulowania faktury lub zastosowania mechanizmu stornowania wpisów w systemie ERP). Brak ciągłości numeracji nie musi jednak oznaczać błędu.

5. Testy dat sprzedaży i dat dokumentów

5.1. Data sprzedaży przy fakturach korygujących

Sprawdź, czy przy fakturach korygujących widnieje data sprzedaży inna, niż data wystawienia faktury.

Jeżeli data sprzedaży jest inna, niż data wystawienia faktury, należy podać ją w pliku JPK_VAT, w sekcji dla podatku należnego. Faktury korygujące zazwyczaj odnoszą się do zdarzeń przeszłych, tj. takich, dla których data sprzedaży przypada przed wystawieniem dokumentu korygującego. Data sprzedaży w takich przypadkach często będzie się więc różnić od daty wystawienia faktury i należy ją wykazać w pliku JPK_VAT. Szczególnie łatwo zidentyfikować korekty *in minus*. Brak daty sprzedaży przy tych pozycjach jest więc widoczny już na pierwszy rzut oka, nawet bez wiedzy o treści transakcji.

5.2. Daty w sekcji podatku należnego

W sekcji podatku należnego, sprawdź, czy data wystawienia faktury lub data sprzedaży (o ile nie jest pusta) przypada w okresie wskazanym w nagłówku pliku JPK_VAT („OD-DO”).

W polu „OD_DO” pliku JPK_VAT wskazany jest okres, którego dotyczy raportowania. Daty wystawienia faktury lub daty sprzedaży, które przypadają poza zakresem wskazanym w nagłówku pliku JPK_VAT, potencjalnie mogą oznaczać zbyt wczesne lub zbyt późne rozliczenie podatku należnego.

5.3. Daty w sekcji podatku naliczonego

W sekcji podatku naliczonego, sprawdź, czy data dowodu zakupu lub data wpływu dokumentu (o ile nie jest pusta) przypada nie później, niż po okresie wskazanym w nagłówku pliku JPK_VAT („OD-DO”).

Data dowodu zakupu lub data wpływu dokumentu, które przypadają po okresie wskazanym w nagłówku pliku JPK_VAT („OD-DO”), potencjalnie mogą oznaczać zbyt wczesne odliczenie podatku naliczonego.

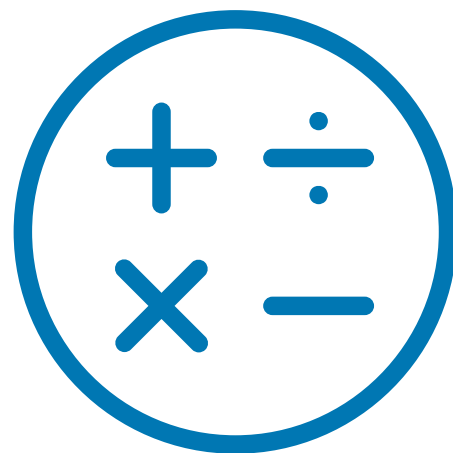
6. Test kalkulacji podatku należnego

6.1. Kalkulacja podatku należnego

Sprawdź, czy poprawnie obliczyłeś podatek dla każdej z ewidencjonowanych faktur.

Transakcje sprzedaży krajowej są wykazywane w pliku JPK_VAT w polach jednorodnych pod względem stawki VAT. Aby sprawdzić, czy kwota podatku została poprawnie obliczona, wykonaj działanie: $K20 - (K19 * 0,23)$ lub $K18 - (K17 * 0,08)$ lub $K16 - (K15 * 0,05)$. Poprawny wynik powinien wynosić „0”. Inna liczba nie musi oznaczać błędu, jeśli mamy do czynienia z korektą faktury, w której zastosowano poprzednio obowiązujące stawki VAT (np. 22%) lub w procesie fakturowania stosowany jest

mechanizm liczenia kwoty VAT ogółem jako sumy kwot podatku VAT obliczonych na poziomie pozycji pojedynczych (np. każdej dostawy jednorodnych towarów).

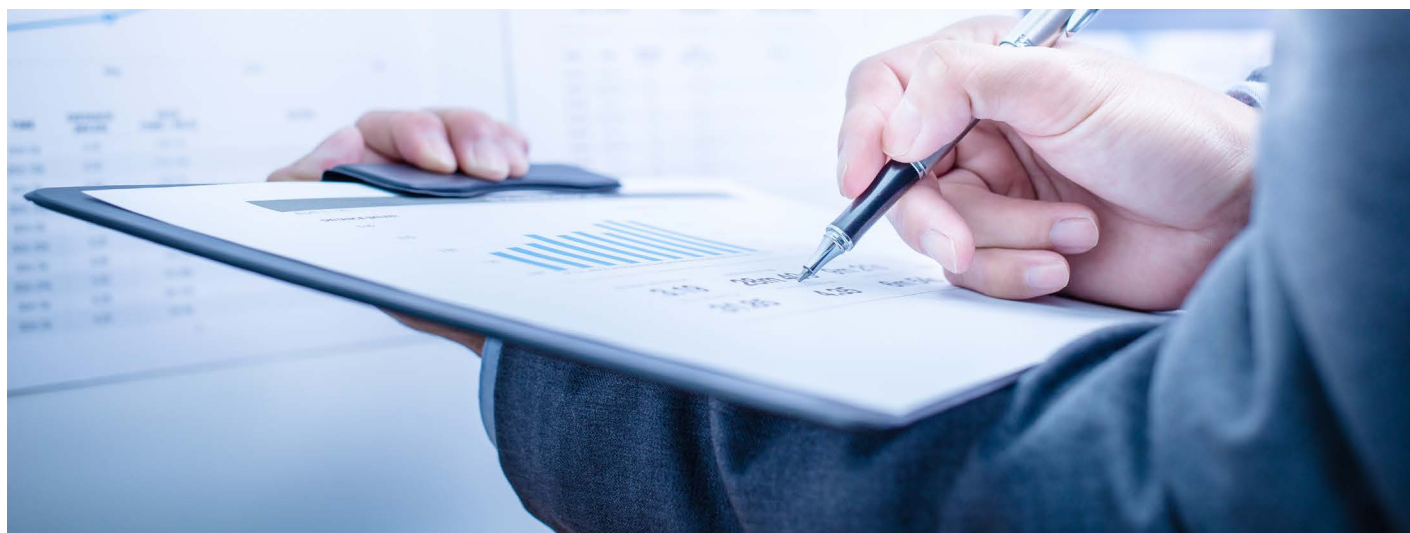
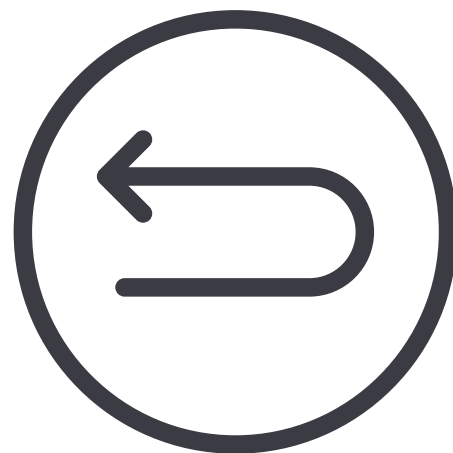
7. Test odwrotnego obciążenia (*Reverse Charge*)

7.1. Podwójne wykazanie zakupów

Sprawdź, czy każdy dokument źródłowy wykazany w liniach o niezerowych kwotach w polach K23, K25, K27, K29, K31, K32 i K34 JPK_VAT jest wykazany też po stronie podatku naliczonego.

Każdy zakup, dla którego stosuje się mechanizm tzw. odwrotnego obciążenia, powinien być wykazany w pliku JPK_VAT zarówno w sekcji podatku naliczonego, jak i należnego. Brak bliźniaczego zapisu po stronie podatku naliczonego nie musi oznaczać błędu tylko jeżeli podatnik został zmuszony do zastosowania tzw. „szyku rozstawnego” w rozliczeniu podatku

należnego i naliczonego w odniesieniu do zakupów objętych mechanizmem odwrotnego obciążenia (który znajduje zastosowanie od stycznia 2017 r. w odniesieniu do przypadków zbyt późnego utrzymania dowodów wykonania ww. transakcji przez nabywcę)

Kontroluj, zanim zostaniesz skontrolowany

Kontrolę rozliczeń VAT warto przeprowadzić jeszcze przed wysłaniem pliku JPK_VAT i deklaracji VAT. Można je przeprowadzić ręcznie lub skorzystać z rozwiązań automatycznych. Rozwiązania **taxCube™ VAT** oraz **taxCube™ VATFinder** automatycznie i masowo wykonują wiele testów technicznych i merytorycznych.

W razie wątpliwości, jak zinterpretować wskazany obszar błędu, specjaliści Deloitte pozostają do dyspozycji użytkowników taxCube™ VAT Finder i szybko wskazują odpowiednie rozwiązanie.

Niezależnie od testów merytorycznych, podpisując plik JPK_VAT warto zobaczyć jego zawartość. Ministerstwo Finansów zapowiadało, że udostępni narzędzie do wizualizacji plików JPK, ale dotychczas nie spełniło obietnicy. Aby zapewnić wgląd do nieczytelnego formatu XML i możliwość jego edytowania, taxCube™ VAT oraz taxCube VATFinder wizualizuje plik JPK_VAT i umożliwia ręczne wprowadzanie zmian.

Zdajemy sobie sprawę, że przed 25. każdego miesiąca służby księgowe i podatkowe nie mają wolnych chwil, które mogłyby przeznaczyć na żmudne wykonywanie testów. Rozwiązania taxCube VAT oraz taxCube™ VAT Finder pozwalają łączyć automatyczną weryfikację rozliczeń w generowaniu pliku JPK_VAT.

O weryfikacji rozliczeń VAT na podstawie plików JPK_VAT pisał Igor Roman, Starszy Menedżer w Zespole Tax Management Consulting, Deloitte Doradztwo Podatkowe.

[Dowiedz się więcej o taxCube™ VAT](#)

[Dowiedz się więcej o taxCube™ VAT Finder](#)

[Poznaj taxCube™ - kompleksowe rozwiązanie do automatyzacji podatków](#)

Kontakt

Tomasz Walczak

Partner
Dział Doradztwa Podatkowego
E-mail: twalczak@deloitteCE.com
Tel.: +48 (61) 882 42 40

Ernest Frankowski

Dyrektor
Dział Doradztwa Podatkowego
E-mail: efrankowski@deloittece.com
Tel.: +48 (22) 348 32 82

Igor Roman

Starszy Menedżer
Dział Doradztwa Podatkowego
E-mail: iroman@deloittece.com
Tel.: +48 (22) 348 32 97

Biura Deloitte

Biuro w Warszawie

Al. Jana Pawła II 22
00-133 Warszawa
Poland
Tel: +48 22 511 08 11
Fax: +48 22 511 08 13

Biura regionalne

Biuro w Gdańsku

al. Grunwaldzka 103 A
80-244 Gdańsk
Poland
Tel: +48 58 761 67 90
Fax: +48 58 761 67 61

Biuro w Łodzi

al. Józefa Piłsudskiego 76
90-330 Łódź
Poland
Tel: +48 42 290 61 00
Fax: +48 42 290 61 01

Biuro w Katowicach

ul. Uniwersytecka 18
40-007 Katowice
Poland
Tel: +48 32 508 03 00
Fax: + 48 32 508 03 01

Biuro w Krakowie

ul. Przybyszewskiego 56
30-128 Kraków
Poland
Tel: +48 12 394 43 00
Fax: +48 12 394 43 01

Biuro w Poznaniu

ul. Grunwaldzka 34a
60-786 Poznań
Poland
Tel: +48 61 882 42 00
Fax: +48 61 882 42 01

Biuro w Szczecinie

ul. ks. Kard. Wyszyńskiego 1
70-200 Szczecin
Poland
Tel: +48 91 881 16 50
Fax: +48 91 881 16 51

Biuro we Wrocławiu

ul. ks. Piotra Skargi 1
Kompleks biurowy Dominikański
(budynek A)
50-082 Wrocław
Poland
Tel: +48 71 335 45 00
Fax: +48 71 335 45 05

Biuro w Rzeszowie

Karowa Office
ul. Rejtana 20
35-310 Rzeszów Poland
Tel.: + 48 17 230 47 00
Fax: + 48 17 230 47 01

Deloitte.

Deloitte świadczy usługi audytorskie, konsultingowe, doradztwa podatkowego, prawnego i finansowego klientom z sektora publicznego oraz prywatnego, działającym w różnych branżach. Dzięki globalnej sieci firm członkowskich obejmującej 150 krajów oferujemy najwyższej klasy umiejętności, doświadczenie i wiedzę w połączeniu ze znajomością lokalnego rynku. Pomagamy klientom odnieść sukces niezależnie od miejsca i branży, w jakiej działają. Ponad 244 000 pracowników Deloitte na świecie realizuje misję firmy: wywierać pozytywny wpływ na środowisko i otoczenie, w którym żyją i pracują.

Specjalistów Deloitte łączy kultura współpracy oparta na zawodowej rzetelności i uczciwości, maksymalnej wartości dla klientów, lojalnym współdziałaniu i sile, którą czerpią z różnorodności. Deloitte to środowisko sprzyjające ciągłemu pogłębianiu wiedzy, zdobywaniu nowych doświadczeń oraz rozwojowi zawodowemu. Eksperti Deloitte z zaangażowaniem współtworzą społeczną odpowiedzialność biznesu, podejmując inicjatywy na rzecz budowania zaufania publicznego i wspierania lokalnych społeczności.

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, prywatnego podmiotu prawa brytyjskiego z ograniczoną odpowiedzialnością i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu Limited oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas.